

24 septembrie – 30 septembrie

Sfârșitul

Textul de memorat: „Isus i-a zis: «Eu sunt Învierea și Viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi.»” (Ioan 11:25)

La orele de limbă și literatură, elevii învață cât de important este ca o compunere literară să aibă o încheiere bună. Finalul satisfăcător este important pentru orice tip de text și cu atât mai mult pentru textele de ficțiune, unde întâmplările relatate sunt imaginare.

Dar ce putem spune despre realitate? Ce putem spune despre existența umană reală, trăită în carne și oase, și nu despre cea descrisă pe paginile unei cărți sau în scenariul unui film? Ce putem spune despre povestea vieții noastre? Ce fel de final are? Cum se încheie? Toate experiențele se încheagă frumos spre final, ca într-o compoziție literară bună? Nu prea, nu-i așa? Și cum ar putea să se închege frumos dacă sfârșitul este întotdeauna moartea? Din acest punct de vedere, viața nu are niciodată un final fericit, pentru că, în definitiv, a fost vreodată moartea un final fericit?

Și despre cartea lui Iov putem spune același lucru. Unii susțin că Iov a avut parte de un sfârșit fericit după toate suferințele îndurate, însă, în realitate, sfârșitul lui nu este chiar atât de fericit, pentru că și el a murit în cele din urmă.

Săptămâna aceasta, vom începe să studiem cartea lui Iov pornind de la sfârșitul ei, deoarece ne ridică întrebări și despre sfârșitul nostru.

Duminică, 25 septembrie – „Fericiți până la adânci bătrâneți”?

Poveștile pentru copii se termină de obicei cu expresia: „Și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.” În unele limbi, ea a devenit aproape un clișeu. Ideea este că, în final, eroul și, eventual, proaspăta lui soție triumfă, în pofida marilor dificultăți cu care s-au confruntat - răpirea prințesei, amenințarea unui lup sau a unui împărat rău.

Și cartea lui Iov se încheie la fel, la prima vedere. Dacă ne gândim totuși prin câte nenorociri și suferințe trece personajul principal, conchidem că ea se încheie într-o notă doar *relativ* pozitivă.

1. Citește Iov 42:10-17. Cum a fost ultima parte a vieții lui Iov?

Dacă le-am cere oamenilor să numească o carte biblică cu un deznodământ bun pentru personajul principal, în mod sigur mulți ar da ca exemplu cartea lui Iov. Și pe bună dreptate! Privește numai cât de bogat ajunge Iov! Rudele și prietenii, care nu i-au fost aproape în încercări (cu excepția lui Elifaz, Bildad, Tofar, Elihu și soția), vin la el și îl consolează. Chiar sunt generoși și îi oferă bani. La final, Iov ajunge să aibă, din punct de vedere material, dublu față de cât avea la început (compară Iov 42:12 cu Iov 1:3). Are și alți zece copii, șapte băieți și trei fete, în locul celor șapte băieți și trei fete care iau murit (vezi Iov 1:2,18,19), și în toată țara nu erau „femei așa de frumoase ca fetele lui Iov” (Iov 42:15), lucru nemenționat despre primele. Iar el, care fusese convins că se afla la un pas de moarte, a mai trăit alți o sută patruzeci de ani! „Și Iov a murit bătrân și sătul de zile” (Iov 42:17). În ebraică, expresia „sătul de zile” este folosită în dreptul lui Avraam (Geneza 25:8), Isaac (Geneza 35:29) și David (1 Cronici 29:28) și transmite ideea că persoana în cauză se bucura de o situație bună și fericită în preajma unui eveniment absolut nefericit: moartea.

Tuturor ne plac finalurile fericite, nu-i așa? Ce istorii de viață cu final fericit cunoști? Ce lecții putem învăța din ele?

Luni, 26 septembrie –Finaluri nefericite

Finalul cărții lui Iov ne arată că lucrurile au luat o întorsătură bună pentru Iov, care a murit „bătrân și sătul de zile”. Totuși, după cum știm prea bine, în general, viața oamenilor nu se încheie așa. Nici chiar oamenii credincioși, demni de toată cinstea și virtuozii nu au avut întotdeauna parte de o situație asemănătoare cu a lui Iov.

2. Cum și-au sfârșit viața următorii oameni menționați în Biblie?

Abel (Geneza 4:8)

Eli (1 Samuel 4:18)

Urie (2 Samuel 11:17)

Regele Iosia (2 Cronici 35:22-24)

Ioan Botezătorul (Matei 14:10)

Ștefan (Faptele apostolilor 7:59,60)

Biblia abundă în istorii de viață cu final nefericit. Aceasta pentru că viața reală este plină cu astfel de istorii. Mulți oameni nu ies triumfători din necaz: fie sunt martirizați pentru o cauză bună, fie mor din cauza unei boli oribile, fie zac toată viața în nefericire și sărăcie. Și, sincer vorbind de câte ori se întâmplă ca lucrurile să se rezolve la fel de frumos ca în cazul lui Iov? Și nu numai Biblia ne vorbește despre această realitate dureroasă. Cine dintre noi n-a avut parte în viață să fie martor la sau să sufere din cauza unor finaluri nefericite?

Ce istorii de viață cu final nefericit cunoști? Ce ai învățat din ele?

Marti, 27 septembrie – Restaurare parțială

Istoria vieții lui Iov se încheie într-o notă pozitivă, spre deosebire de istoria altor personaje biblice și a altor oameni în general. Cercetătorii Bibliei vorbesc în acest sens despre „restaurarea” lui Iov. Și, într-adevăr, într-o anumită măsură, Iov a primit înapoi multe lucruri.

Dar, dacă acesta ar fi finalul existenței lui, ar fi existența lui completă? Situația lui s-a îmbunătățit mult, fără îndoială, dar până la urmă Iov tot a murit. Și toți copiii lui au murit. Și toți copiii copiilor lui au murit și tot așa. Și, în mod sigur, cu toții au îndurat într-o măsură mai mare sau mai mică traumele și suferințele pe care le îndurăm și noi, traume și suferințe care fac parte din realitățile vieții în lumea aceasta căzută în păcat.

Apoi, din câte știm, Iov n-a aflat niciodată de ce a trebuit să sufere atât de mult. Da, a primit în loc alți copii, dar cât de mult la durut și a plâns pentru cei pe care i-a pierdut? Ce răni a purtat în suflet pentru tot restul vieții?

Biblia spune că Domnul „a adus pe Iov iarăși la starea lui de la început” (Iov 42:10) și așa este, mai ales în raport cu partea anterioară a vieții sale. Dar multe lucruri rămân neterminate, neclarificate și neîmplinite, iar faptul acesta n-ar trebui să ne surprindă. În lumea aceasta, fie că avem un „final” bun, fie unul rău, unele lucruri rămân neterminate, neclarificate și neîmplinite.

De aceea, finalul lui Iov ar putea fi privit ca un simbol, palid, e drept, al adevăratului final al suferinței umane. El prefigurează speranța și fângăduința restaurării totale pe care le avem prin Evanghelia lui Isus Hristos.

3. Citește 1 Corinteni 4:5. Ce ne spune acest text despre realitatea că în viața aceasta unele lucruri rămân neclarificate, neîmplinite și neterminate? Către ce speranță ne îndreaptă atenția?

Miercuri, 28 septembrie – Împărăția care va dăinui veșnic

Biblia este și o carte de istorie, o altfel de carte de istorie. Ea prezintă întâmplările din trecut cu scopul de a ne oferi lecții spirituale. Prin intermediul evenimentelor din trecut ne învață cum să trăim aici și acum (1 Corinteni 10:11).

Dar ea nu ne prezintă numai trecutul, ci și viitorul. Ne relatează atât evenimente petrecute deja, cât și evenimente care urmează să aibă loc. Ne îndreaptă privirea către viitor, către sfârșitul timpului. Termenul teologic pentru evenimentele din ultimele zile, din timpul sfârșitului, este *escatologie*, provenit dintr-un cuvânt grecesc care înseamnă „ultim”. El se referă uneori și la convingerile legate de moarte, judecată, rai și iad. De asemenea, face trimitere la speranța pe care o avem de a trăi într-o lume nouă.

Biblia ne vorbește mult despre timpul sfârșitului. Dacă n-am avea decât cartea lui Iov, care se încheie cu moartea protagonistului ei, am putea trage concluzia că punctul terminus al vieții este moartea, că nu putem spera la nimic după aceea, fiindcă, pe baza cunoștințelor și experienței noastre, nu ar exista nimic dincolo.

Biblia ne învață însă altceva. Ne învață că la sfârșitul timpului va fi instaurată Împărăția lui Dumnezeu, care va dura veșnic și va fi casa celor răscumparați. Spre deosebire de împărățiile lumii care apar și dispar, ea nu va avea sfârșit.

4. Citește Daniel 2:44 și 7:18. Ce promisiune găsim în aceste versete?

„Marele plan de mântuire are ca rezultat readucerea lumii în grația lui Dumnezeu. Tot ce a fost pierdut prin păcat va fi restaurat. Nu numai omul, ci și pământul va fi răscumărat, pentru a fi locuința veșnică a celor ascultători. Timp de șase mii de ani, Satana s-a luptat să-și mențină stăpânirea pe pământ. Acum, planul de la început al lui Dumnezeu privind crearea lui va fi împlinit.” - Ellen G. White, *Patriarhi și profeti*, ed. 2015, p. 343

Cartea lui Iov se încheie cu moartea personajului principal. Dar vestea bună este că finalul cărții lui Iov nu coincide cu finalul existenței lui. Nici moartea mea și a ta nu coincid cu finalul existenței noastre!

Joi, 29 septembrie – Învierea și viața

5. Citește Iov 14:14,15. Ce spune Iov aici că ar face dacă ar exista înviere?

O problemă pe care o abordează cartea lui Iov este cea a morții. Și cum s-ar putea altfel? Orice carte care tratează despre suferința umană trebuie să se ocupe în mod normal și de moarte, sursa multor dureri ale noastre. Iov declară că, dacă ar exista înviere după moarte, ar mai avea o speranță până i s-ar schimba situația.

Cuvântul ebraic utilizat aici pentru „mi se va schimba starea” poate transmite ideea de „înnoire” sau de „înlocuire”. Este utilizat în mod frecvent cu referire la schimbarea hainelor, la îmbrăcarea cu haine curate. Sensul lui este larg, dar, în contextul acesta, unde Iov se întreabă ce se întâmplă după moarte, ne transmite în mod cert ideea de schimbare de la starea de om mort la starea de om viu, când lui Dumnezeu I Se va face dor de făptura pe care a creat-o (vezi Iov 14:15).

Noi am descoperit marea speranță și marea fângăduință a învierii în viața, moartea și lucrarea Domnului Isus: „[Noul Testament] ne învață că Hristos a învins moartea, cel mai aprig dușman al omului, și că Dumnezeu îi va învia pe morți la judecata finală. Dar doctrina aceasta ajunge să ocupe locul central în credința biblică (...) după învierea lui Hristos, fiindcă își obține validarea prin triumful lui Hristos asupra morții.” - John E. Hartley, *The Book of Job*, NICOT, ed. electronică (Grand Rapids: Eerdmans, 1988), p. 237

„Isus i-a zis: «Eu sunt Învierea și Viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi!»” (Ioan 11:25). Ce speranță și încredere ne însuflă Isus aici cu privire la sfârșit? Altfel spus, ce lucru pe care noi îl știm Iov nu-l știa?

Vineri, 30 septembrie – Un gând de încheiere

Deși a fost lovit de mari nenorociri, Iov l-a rămas credincios lui Dumnezeu și a primit înapoi o mare parte din ce pierduse. Dar aceasta nu înseamnă că a primit și răspuns la toate întrebările. Da, cartea lui Iov face parte din canonul biblic, dar ar fi greșit să ne întemeiem o întreagă teologie doar pe ea. Avem la dispoziție restul Scripturilor care ne oferă lămuriri la multele întrebări ridicate în cartea lui Iov. În special Noul Testament ne explică multe aspecte care n-ar fi putut fi înțelese complet în perioada Vechiului Testament. Poate că cel mai bun exemplu în acest sens este înțelegerea semnificației serviciului de la sanctuar. Sistemul jertfelor, oricât de bine ar fi fost înțeles de un israelit credincios, ni se înfățișează în lumina lui deplină doar prin Isus și prin moartea Sa pe cruce. Cartea Evrei ne oferă multe clarificări. Dar și noi, deși avem privilegiul să cunoaștem „adevărul prezent” și să avem mai multă lumină decât Iov, tot trebuie să ne învățăm să trăim fără să avem răspuns la toate întrebările. Adevărul se clarifică progresiv și, deși avem multă lumină, mai avem multe de învățat. De altfel, ni s-a spus: „Cei răscumpărați vor călători de la o lume la alta și își vor dedica o mare parte din timp studiului tainelor răscumpărării. Și, pe toată întinderea veșniciei, subiectul acesta va deveni tot mai clar în mintea lor.” - Ellen G. White, *Advent Review and Sabbath Herald*, 9 martie 1886

BIBLIA ȘI CARTEA ANULUI – STUDIU LA RÂND

Biblia: Estera 7 - Iov 3

1. Cum l-a caracterizat Estera pe Haman în fața împăratului?
2. Ce anume nu și-au însușit evreii în ziua răzbunării lor?
3. Cum este descris Mardoheu după izbăvirea iudeilor?
4. De câte ori găsim descrierea: „fără prihană, curat la suflet, temător de Dumnezeu, se abate de la rău”?

Calea către Hristos, capitolul 5

5. Care este puterea care guvernează natura omului?